

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Εξαρτάται από την κύρια πράξη: Α. φυσικός αυτουργός

Β. συμμετοχος, ηθικός αυτουργός

Γ. συνεργός

Εν στενή έννοια:

Άμεση συμμετοχή, ηθική αυτουργία

Συνέργεια

Εν ευρεία έννοια:

Συναυτουργία

=/=

Έμμεση αυτουργία

συμμετοχή

Σχέση εξαρτήσεως: Αν δεν υπάρχει κύρια πράξη, δεν υπάρχει και συμμετοχή. Ποιο είναι ακριβώς αυτό το είδος της εξαρτήσεως;

Συστήματα εξαρτήσεως: (Ποια χαρακτηριστικά πρέπει να εμφανίζει η κύρια πράξη ώστε να μιλάμε για συμμετοχή)

Ⓐ Ελάχιστης εξαρτήσεως: Όταν ο φ.α. πληροί την αντικειμενική υπόσταση χωρίς να μας απασχολεί ο δόλος.

Ⓑ Περιορισμένης εξαρτήσεως: Η κύρια πράξη πρέπει να είναι άδικη (να πληρούνται η ΑΥ από το φ.α.)

Ⓒ Πλήρους εξαρτήσεως: Αν ο δράστης πράττει και καταλογιστά τότε ευθύνεται και ο συμμετοχος.

Π.χ. Ο ορειβάτης Α κινδυνεύει και βρίσκει το σπίτι του Γ. Επικοινωνεί με το τηλέφωνο με τον Β και ο Β τον προτρέπει να σπάσει την πόρτα του Γ και να μπει μέσα.

Α: διατάραξη οικιακής ειρήνης. Όμως ΠΚ 25: Κατάσταση ανάγκης που αποκλείει το άδικο. Τι ισχύει για τον Β;

Ⓑ Ο φ.α. δεν πράττει άδικο => Δεν έχει ευθύνη για ηθική αυτουργία.

Ⓒ >> >> >> >>

Ⓐ Αφού ο Α πληροί την ΑΥ => Ο Β ευθύνεται ως ηθικός αυτουργός.

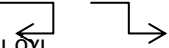
Π.χ. Ο Α μετά το ναυάγιο κολυμπά και βλέπει στην σανίδα τον Γ. Ο Β βρίσκεται σε κάποια άλλη σανίδα και προτρέπει τον Α να πετάξει τον Γ από την σανίδα. : ΠΚ 299 όμως ΠΚ32 αποκλείει τον καταλογισμό.

Ⓑ Η ευθύνη για συμμετοχή προϋπ. Άδικη κύρια πράξη αλλά όχι καταλογιστή => Ευθύνετε ο Β ως ηθικός αυτουργός.

Ⓒ Η ευθύνη για συμμετοχή προϋπ. Όχι μόνο άδικο αλλά και καταλογισμό => Δεν ευθύνεται ο Β ως η.α.

Ο ΠΚ ακολουθεί την αρχή της περιορισμένης εξαρτήσεως:

ΠΚ 48 > ΠΚ 46,παρ. 1 + 47

α) άδικη κύρια πράξη και όχι άδικη κύρια πράξη (όχι καταλογιστή)
καταλογιστή.

β) «αυτής»= άδικης κύριας πράξης

Ο Α δέχεται επίθεση από τον Γ (κατάσταση άμυνας). Ο Β παρέχει όπλο στον Α για να αντιμετωπίσει τον Γ και ο Α πυροβολεί τον Γ και τον σκοτώνει.

Α: ΠΚ 299 όμως ΠΚ 22 άμυνα => Ο Α δεν πράττει άδικα άρα και ο Β δεν ευθύνεται για συμμετοχή.

! Για τον Α φ.α. εξετάζουμε πλήρωση ΑΥ, άδικο, καταλογισμό. Για τον Β συμμετοχο εξετάζουμε ΑΥ, άδικο και όχι καταλογισμό. > Ο καταλογισμός κρίνεται αυτοτελώς στο πρόσωπο του καθενός.

! Τι συμβαίνει όταν ο Β συμμετοχος είναι ακαταλόγιστος;

Κρίνεται αυτοτελώς ο καταλογισμός, άρα θα τιμωρούνταν ο Α για τετελεσμένο έγκλημα, αλλά ο Β δε τιμωρείται λόγω ακαταλόγιστου.

ΠΚ : Σύστημα περιορισμένης εξαρτήσεως

Ηθική αυτουργία } Προϋπ. άδικη κύρια πράξη: αν δεν υπάρχει, δεν
Συνέργεια } υπάρχει και συμμετοχή

Φ.Α. —> άδικα όχι καταλογιστά —> ευθύνη συμμετόχου/ συνεργού

Αμφοβ: Περιεχόμενο περιορισμένης εξαρτήσεως: η πράξη του φ.α. πρέπει να είναι όχι απλά άδικη αλλά και δόλια.

Π.χ. Ο Α παροτρύνει τον πεπλανημένο Β να σκοτώσει το «αγριογούρουνο» που βρίσκεται πίσω από το θάμνο. Στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για άνθρωπο. (Ο Α γνωρίζει, ο Β πλανάται).

Β: ΠΚ 299 (άδικα, όχι ΛΑΑ) όμως ΠΚ 30 αποκλείει το δόλο.

Πώς θα αντιμετωπιστεί ο Α; Θεωρία περιορισμένης εξαρτήσεως: Ο φ.α. πράττει άδικα, χρειάζεται όμως και δόλος;

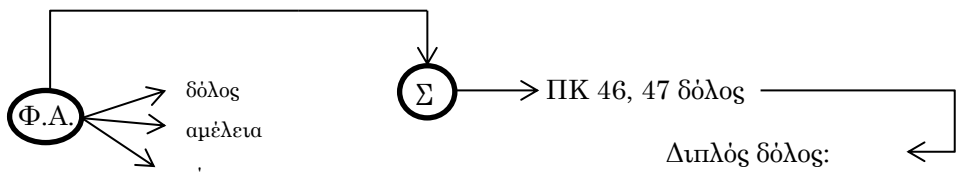
Η ηθική αυτουργία είναι
 πρόκληση αποφάσεως στο δράστη.
 Κι επειδή η απόφαση προϋπ. δόλο
 (ΠΚ46) => Η συμμετοχή στο
 έγκλημα όχι απλά άδικη αλλά και
 δόλια πράξη. Εν προκειμένω ο Α
 δεν μπορεί να τιμωρηθεί ως η.α.
 αφού ο Β δεν έπραξε δόλια.
Ενν. αποφάσεως: Ο αποφασίζων
 πρέπει να ενεργεί με δόλο >
 βουλευτικό στοιχείο
 ! ΠΚ 46: δεν μπορούμε να έχουμε
 άλλη ενν. της αποφάσεως
 (βούληση για τέλεση πράξεως !=
 προσβολή ενν. αγαθού)
 ! ΠΚ 42: «έχοντας αποφασίσει» =
 μόνο δόλος (αναμφοβ)
 Μόνο ως έμμεσος αυτουργός θα
 μπορούσε να τιμωρηθεί ο Α.

Β >Από τη διατύπωση του νόμου + θέση
 δόλου.
 Κατά το ΠΚ 46 ηθικός αυτουργός:
 απόφαση να τελέσει άδικη πράξη.
 Κάνει λόγο μόνο για άδικη και όχι
 δόλια πράξη. (άδικη κατά τον ΠΚ να
 πληροί την ΑΥ, χωρίς να συντρέχει
 ΛΑΑ)
 Δόλος: Δεν αποτελεί στοιχείο του
 αδικού, αλλά του καταλογισμού.
 Εν προκειμένω: Α ηθικός αυτουργός
 έστω κι αν ο Β δεν έπραττε με δόλο.
 Μας αρκεί το άδικο της πράξης.
 Παράδοξο: Ο Β πληροί την ΑΥ του
 ΠΚ 299 χωρίς ΛΑΑ + δεν πράττει με
 δόλο. Ο Β θα απαλλαγεί και ο Α θα
 τιμωρηθεί ως ηθικός αυτουργός.
 ! Ενδέχεται ο Β να τιμωρηθεί για
 ανθρωποκτονία από αμέλεια και ο Α
 για ηθική αυτουργία σε
 ανθρωποκτονία εκ προθέσεως.
 Συνέπεια Β άποψης: Ηθική αυτουργία ή
 συνέργεια σε κύρια πράξη μη δόλια.

Π.χ. Ο Α, γιατρός ετοιμάζει μια θανατηφόρα ένεση για τον ασθενή Β. Στη
 νοσηλεύτρια Ν λέει πως πρόκειται για φάρμακο και της δίνει εντολή να
 χορηγήσει την ένεση στον ασθενή. Ο ασθενής πεθαίνει.
 Ν: ΠΚ 299 άδικα και όχι δόλια (επομένως είτε απαλλαγή είτε ΠΚ 302)
 Α: ηθικός αυτουργός ΠΚ 299 > μας αρκεί το άδικο της πράξης της Ν.

**Κατά το σύστημά μας όταν ο πράττων πράττει άδικα δεν έχουμε
 ποτέ έμμεση αυτουργία, αλλά πάντα συμμετοχή.**

Η συμμετοχή προϋπ. πάντα δόλο του συμμετόχου (=/= δόλος του φ.α.!) Δεν
 νοείται συμμετοχος εξ αμελείας > ΠΚ 46 με πρόθεση.

1. Συμμετοχή στο έγκλημα (πρόκληση αποφάσεως / παροχή συνδρομής).
2. Τέλεση του εγκλήματος από τον φ.α.

Π.χ. Ο Α θέλει να προκαλέσει στον Β την απόφαση να σκοτώσει τον Γ. Ο Β ας πούμε ότι θέλει κι αυτός να σκοτώσει τον Γ (απλός δόλος) ενώ ο Α θέλει να προκαλέσει την απόφαση στον Β (1) και θέλει επίσης να τελέσει ο Β το έγκλημα, δηλαδή να σκοτώσει αυτός τον Γ(2).

Ο Δ παρέχει το όπλο στον Β(1) για να σκοτώσει τον Γ(2).

Αν οι Α και Δ δεν είχαν αυτόν τον διπλό δόλο δεν θα μπορούσαν να κατηγορηθούν για συνέργεια.

Απόπειρα και Συμμετοχή στα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα (Δόλος για το βασικό έγκλημα, αμέλεια για το βαρύτερο αποτέλεσμα)

A: Ο Α επιχειρεί να ληστέψει την Β κι από την άσκηση της σωματικής βίας επέρχεται ο θάνατος της Β. Προτού ολοκληρωθεί η αφαίρεση των κινητών πραγμάτων έρχεται η αστυνομία και στον συλλαμβάνει. => Το βασικό έγκλημα δεν ολοκληρώνεται ενώ επήλθε το βαρύτερο αποτέλεσμα.

Α Θα εφαρμόσουμε απλώς τις γενικές διατάξεις: Αν είχε ολοκληρωθεί η **ά** αφαίρεση ΠΚ 380, παρ. 2.

π Πεδίο απόπειρα: ΠΚ 42 κατά ΠΚ 83
ο ελαττωμένη ποινή: αντί για ισόβια,
ψ πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10
η ετών

Κρατούσα / Νομολογία

Η απόπειρα δεν είναι νοητή στα εξ αμελείας εγκλήματα, αλλά μόνο στα εκ δόλου.

Β Δόλος στο βασικό: Νοείται ως απόπειρα.

ά Αμέλεια στο βαρύτερο: Δεν είναι νοητή απόπειρα εφ' όλου του εκ **π** του αποτελέσματος διακρινόμενου **ο** εγκλήματος, αλλά μόνο για το **ψ** βασικό. **η**

=>Απόπειρα του ΠΚ 380, παρ 1 σε αληθή (ετερότητα των εννόμων αγαθών) κατ' ιδέαν συρροή με ανθρωποκτονία από αμέλεια. (Ηπιότερη μεταχείριση του δράστη).

Σ: Ο Α προκαλεί στον Β την απόφαση να τελέσει ληστεία σε βάρος του Γ. Ο Β πράγματι τελεί την ληστεία αυτή και από αμέλεια κατά την τέλεση της ληστείας προξενείτε ο θάνατος Γ.

Ας υποθέσουμε ότι ο Α όφειλε και μπορούσε να διαβλέψει τον θάνατο του Γ.

Ξεκινάμε από τον φ.α. Β: ΠΚ 380, παρ 2.

Πώς θα αντιμετωπιστεί ο η.α. Α;

Θα εφαρμόσουμε τις διατάξεις περί συμμετοχής:

Α Ο Α θα τιμωρηθεί για ηθική
ά αυτουργία στο εκ του αποτελέσματος
π διακρινόμενο έγκλημα του ΠΚ 380,
ο παρ. 2 + ΠΚ 46, παρ. 1^α
ψ =>φ.α. ισόβια => Α ισόβια
η Προϋπ: Ο Α όχι μόνο να προκάλεσε την απόφαση τέλεσης της ληστείας, αλλά να βαρύνεται κι αυτός με αμέλεια για το θάνατο του Γ. (Αν δεν βαρύνεται με αμέλεια, θα τιμωρηθεί μόνο για ληστεία)

Κρατούσα / Νομολογία

Αμέλεια: πεδίο
παραουργίας

ΠΚ 46,47 > Προϋπ. δόλος του συμμετόχου.

Β => Δεν μπορεί ο συμμετόχος να
α βαρύνεται με αμέλεια για το
π βαρύτερο αποτέλεσμα, γιατί ο
π συμμετόχος πράττει πάντα με
π δόλο.

ο Άρα ο Α η.α. στο βασικό έγκλημα
ψ του ΠΚ 380, παρ. 1, ενώ ως προς το
η βαρύτερο αποτέλεσμα απλά
αυτουργός, παραυτουργός. (Το έχει
προκαλέσει και αυτός αντιωδώς).

ΠΚ 380,παρ.1 + ΠΚ 302
20 χρόνια 5 χρόνια

Αληθής κατ' ιδέαν συρροή → Α+Β
παραυτουργοί στο βαρύτερο αποτ.

Δεν μπορούμε να υπερβούμε τα 20
χρόνια, ενώ ά αποψη = ισόβια.

ΕΜΜΕΣΗ ΑΥΤΟΥΡΓΙΑ

Δεν είναι μορφή συμμετοχής, αλλά μορφή αυτουργίας (!μπαλώνει τρύπες)
Νοητή μόνο σε περιπτώσεις που ο άμεσα πράττων δεν πράττει άδικο. Διότι
αν ο άμεσα πράττων πράττει άδικο, ο άλλος είναι συμμετοχος.

Περιπτώσεις:

1. Κατ'αρχήν όταν δεν πληροί την ΑΥ κάποιου εγκλήματος:

Α) Ο Α παρασύρει τον πεπλανημένο Β σε αυτοβλάβη η εξαναγκάζει τον Β να αυτοβλαβεί. Παραπλάνηση ή εξαναγκασμός σε αυτοβλάβη.

Π.χ. Ο Α παροτρύνει τον πεπλανημένο Β να αγγίξει ένα γυμνό καλώδιο, πείθοντας τον ότι δε διέρχεται ηλεκτρικό ρεύμα (ή τον εξαναγκάζει)

:Ο Β δεν πληροί την ΑΥ κάποιου εγκλήματος και δη του ΠΚ 299 (όποιος με πρόθεση σκότωσε άλλον).

:Ο Α έμμεσος αυτουργός ανθρωποκτονίας.

Β) ΠΚ 49, παρ.1 εδ. 'β γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα

Π.χ. ΠΚ 242 Ψευδής βεβαίωση (τελείται μόνο από υπάλληλο).

Ο Α είναι υποθηκοφύλακας. Στα καθήκοντα του ανάγεται και η τήρηση του βιβλίου μεταγραφών. Έστω ότι ο Β πηγαίνει στον Α και του φέρνει ένα συμβόλαιο προς μηνός υπογεγραμμένο για μεταγραφή. Εντωμεταξύ ο αγοραστής χθες πούλησε ξανά το ακίνητο και ο άλλος αγοραστής το μετέγραψε χθες. Ο Α βάζει κατόπιν παρότρυνσης του Β ημερομηνία μια βδομάδα πριν: ΠΚ 242

:Β ηθικός αυτουργός στην ψευδή βεβαίωση που τέλεση ο Α:ελαττωμένη ποινή ΠΚ 49, παρ. 1

Όμως: Ο Α βάζει τον Β ναβάλει τη μεταγραφή μια βδομάδα πριν για να μην τιμωρηθεί ο ίδιος για το ΠΚ 242. Έτσι ούτε ο Β θα τιμωρούνταν γιατί δεν είναι υπάλληλος.

!ΠΚ 49, παρ. 1, εδ. 'β

: Ο Α έμμεσος αυτουργός παρόλο που δεν συμπληρώνει ο ίδιος ιδιοχείρως το βιβλίο μεταγραφών.

: Ο Β συνεργός γιατί δεν πληροί την ΑΥ κάποιου εγκλήματος καθώς δεν έχει την υπαλληλική ιδιότητα.

Χωρίς το 49 και με βάση τους κανόνες περιορισμένης εξαρτήσεως δε θα τιμωρούνταν ούτε ο Α ούτε ο Β.

2. Περιπτώσεις έμμεσης αυτοουργίας κατά τις οποίες ο άμεσα πράττων πληροί με τν ΑΥ υπόσταση κάποιου εγκλήματος πλην όμως δεν πράττει άδικοα.

A) ΠΚ 21 (περίπτωση έμμεσης αυτοουργίας που προβλέπεται από το νόμο).

Συντρέχει ΛΑΑ στο πρόσωπο του προστασσύμενου. Τιμωρείται ο προστάξας.

B) π.χ. Ο Α θέλει να σκοτώσει τον Β. Πείθει τον Β να επιτεθεί κατά του Γ κι εν συνεχεία πείθει το Γ να σκοτώσει τον Β:

Ο Γ πληροί την ΑΥ του ΠΚ 299. Βρισκόταν όμως σε άμυνα

⇒ Δεν πράττει άδικοα

⇒ Θα τιμωρηθεί ο Α ως έμμεσος αυτοουργός, γιατί αυτός προκάλεσε την αμυντική κατάσταση, ώστε να οδηγηθεί ο Γ στη θανάτωση του Β.

=/= Ευθύνη για συμμετοχή στο έγκλημα υπάρχει μόνο όταν έχουμε άδικη κύρια πράξη (ευθύνη ηθικού αυτοουργού ή συνεργού).

Γεν. Καν. Όταν ο φ.α. δεν πράττει άδικοα, δεν υπάρχει ποινική ευθύνη του συμμετέχοντος.

Όμως: Ο Α του παραδείγματος δεν είναι αυτός που πείθει τον Γ να πράξει την ανθρωποκτονία, αλλά ο Α έχει ήδη προκαλέσει την επίθεση του Β κατά του Γ και στη συνέχεια προκαλεί την αμυντική κατάσταση κατά την οποία ο Γ σκοτώνει τον Β.

3. Ο άμεσα πράττων πληροί την ΑΥ αλλά δεν συντρέχει υποκειμενικό στοιχείο του αδικού.

Εάν κάποιος προκαλεί σε κάποιον άλλο την απόφαση να τελέσει την ΑΥ κάποιου εγκλήματος σκοπού, αν ο άμεσα πράττων δεν είχε αυτόν τον σκοπό, τιμωρείται ο προστάξας ως έμμεσος αυτοουργός.

Π.χ. ΠΚ 216

! Στην περίπτωση εντολής δεν υπάρχει πλαστογραφία.

Όμως ο Α πείθει τον Β να εκδώσει ένα έγγραφο θέτοντας επί του εγγράφου αυτού την υπογραφή του Γ και δη παριστάνοντας ότι ο Γ συναινεί σε αυτό.

: Ο Β καταρτίζει πλαστό έγγραφο γιατί δεν έχει την εντολή του Γ. Ο Β υπολαμβάνει πεπλανημένα ότι έχει την εντολή του Γ. Ο Β αφενός δεν έχει δόλο γιατί δεν γνωρίζει ότι καταρτίζει πλαστό έγγραφο κι αφετέρου δεν έχει σκοπό παραπλάνησης. Δεν υπάρχει το υποκειμενικό στοιχείο του αδικού. Εφόσον δεν συντρέχει το υ.σ.α. έχουμε μια κύρια πράξη που δεν είναι άδικη.

⇒ Ο Α δεν μπορεί να τιμωρηθεί ως ηθικός αυτοουργός πλαστογραφίας, γιατί δεν υπάρχει άδικη πράξη. Θα τιμωρηθεί ως έμμεσος αυτοουργός πλαστογραφίας. > περίπτωση του οργάνου που πράττει χωρίς το υ.σ.α.

Άλλο παράδειγμα: Ο Α παραδίδει στον Β πλαστό πληρεξούσιο με το οποίο ο Γ δήθεν παρέχει εντολή στον Β να αναλάβει χρήματα από το λογαριασμό του Γ στην τράπεζα και αυτά τα χρήματα να τα παραδώσει ο Β στον Α. Ο Α αποκρύπτει την πλαστότητα από τον Β και του παριστά ότι το πληρεξούσιο είναι γνήσιο. Ο Α αναλαμβάνει τα χρήματα και τα παραδίδει στον Α: Απάτη, η οποία όμως είναι έγκλημα σκοπού. Η ΥΑ προϋποθέτει δόλο («εν γνώσει: άμεσος δόλος 'β βαθμού») + σκοπό παράνομου περιουσιακού οφέλους. Όμως ο Β πληροί την ΑΥ χωρίς δόλο και χωρίς το υ.σ.α.

⇒ Ο Α δεν μπορεί να τιμωρηθεί ως η.α. γιατί ο Β δεν πράττει άδικα, αλλά θα τιμωρηθεί ως έμμεσος αυτουργός απάτης.

ΣΗΜ:

! Στο πρόσωπο του εμμέσου αυτουργού πρέπει να συντρέχει δόλος και τυχόν σκοπός. Αυτό που δεν χρειάζεται είναι να τελεί ο ίδιος την ΑΥ του εγκλήματος, αλλά η ΑΥ πρέπει να πληρούται έστω κι από άλλον.

! Για να υπάρχει έμμεση αυτουργία δεν απαιτείται ο άμεσα πράττων να είναι όργανο του έμμεσου αυτουργού. Η έμμεση αυτουργία έχει εμβολωματικό χαρακτήρα (μπαλώνει τρύπες)

! Ο Α παροτρύνει τον ακατολόγιστο Β να σκοτώσει τον Γ. Ο Β πληροί την ΑΥ του ΠΚ 299. Πράττει άδικα αλλά δεν πράττει καταλογιστά. Ο Α θα τιμωρηθεί ως η.α. και όχι ως ε.α. γιατί μας φτάνει το ότι ο Β πράττει άδικα, άσχετα με το αν είναι ακαταλόγιστος. Μολονότι ο Β είναι όργανο του Α, για να πούμε τον Α ε.α. θα έπρεπε ο άμεσα πράττων να μην πράττει άδικα.

! Η Β γεννά ένα τέκνο και ενώ διαρκεί η μετά τον τοκετό διατάραξη σκοτώνει το τέκνο. Ας υποθέσουμε ότι η Β σκοτώνει το τέκνο μετά από προτροπή της Γ: Δεν είναι περίπτωση έμμεσης αυτουργίας γιατί το 303 δεν αίρει το άδικο, αλλά μειώνει τον καταλογισμό λόγω της μετά τον τοκετό διατάραξης.

ΠΚ 49

Παρ. 1, εδ. α Γνήσια ιδιαίτερα εγκλήματα.

Ιδιαίτερα: Για την τέλεση τους προϋποθέτουν ο δράστης να έχει ιδιαίτερη ιδιότητα.

Γνήσια: Η ιδιαίτερη ιδιότητα θεμελιώνει το αξιόποινο.

Μη γνήσια: Η υπαλληλική ιδιότητα επαυξάνει το αξιόποινο.

Π.Χ. ① Ο Α, αλλοδαπός, προκειμένου να επιτύχει να εκδώσει ελληνική ταυτότητα και διαβατήριο στο όνομα του, προκαλεί τον Β, υπάλληλο του

δημαρχείου, να εκδώσει ψευδές πιστοποιητικό γεννήσεως με το οποίο αποδεικνύεται ότι ο Α γεννήθηκε στην Ελλάδα.

:Ο Β τελεί το έγκλημα του ΠΚ 242, παρ. 1. Την απόφαση του την προκάλεσε ο Α. Ο Α δεν είναι υπάλληλος, θα τιμωρηθεί με ποινή ελαττωμένη (εννοούμε πλαίσιο ποινής κατά ΠΚ 83)

Γι αυτές τις περιπτώσεις: ΠΚ 49, παρ. 1 εδ. ά.

Παρ. 2:

Π.χ. ② Η Α πείθει τον σύζυγο της, ταμία σε ΔΥΟ, να ιδιοποιηθεί ορισμένο χρηματικό ποσό προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές τους δυσκολίες. Ο Β τελεί υπεξαίρεση στην υπηρεσία ΠΚ 258 : Η ιδιαίτερη ιδιότητα επαυξάνει το αξιόποινο.

: Ο φ.α. Α θα τιμωρηθεί κατά το ΠΚ 258 ενώ η Β θα τιμωρηθεί ως η.α. του ΠΚ 375 > ΠΚ 49, παρ. 2.

! Το άρθρο 49 εισάγει απόκλιση από την αρχή της περιορισμένης εξαρτήσεως.

Αν δεν το είχαμε:

- Στο 1, ο Β θα τιμωρούνταν με το ΠΚ 242 και ο Α ως ηθικός αυτουργός ΠΚ 46. Όμως με το ΠΚ 49 θα επιβληθεί στον Α μία μειωμένη ποινή.
- Στο 2, ο Β θα τιμωρούνταν κατά το ΠΚ 258 και η Α ως η.α. ΠΚ 46. Θα τιμωρούνταν κι αυτή για το έγκλημα του ΠΚ 258. Όμως με το ΠΚ 49, παρ. 2 θα εξετάσουμε αν οι ιδιαίτερες σχέσεις υπάρχουν και στο πρόσωπο του η.α. κι αν δεν συντρέχουν ο η.α. δεν θα τιμωρηθεί με το βαρύτερο πλαίσιο ποινής.

Λόγος ύπαρξης του ΠΚ 49:

Η ιδιαίτερη αυτή ιδιότητα συνοδεύεται με αυξημένα καθήκοντα για τον φορέα της.

Extrameus: Δεν διέπεται από το ίδιο νομικό status μ' αυτό του intrameus και γι αυτό το λόγο οι συμμετοχοί τιμωρούνται ηπιότερα.

Τα στοιχεία του ΠΚ 49 που οδηγούν σ' αυτήν την ιδιαίτερη μεταχείριση είναι ιδιαίτερα προσωπικά στοιχεία στενά συνδεδεμένα με το πρόσωπο του δράστη.

Π.χ. Ο Α πείθει τον Β να υπεξαίρεσει 130000^{ευρώ} (υπεξ. > 120000^{ευρώ} κακούργημα. ΠΚ 375, παρ. 1 τελ. εδ. : Το ποσό που καθιστά την υπεξαίρεση κακούργημα δεν είναι ιδιαίτερο προσωπικό στοιχείο (στοιχείο του αντικειμένου της πράξεως $\neq$ στοιχείο του προσώπου του δράστη).

:Α ηθικός αυτουργός κακούργηματικής υπεξαίρεσης

:Β φυσικός αυτουργός κακουργηματικής υπεξαίρεσης

Π.χ. Ο Α πείθει τον εντολοδόχο Β να υπεξαιρέσει ποσό 60000^{ευρώ}. Ο Β τελεί κακουργηματική υπεξαίρεση κατά ΠΚ 375, παρ. 2.

Στο πρόσωπο του Β συντρέχει η ιδιαίτερη ιδιότητα του εντολοδόχου (< ιδιαίτερο προσωπικό στοιχείο).

Ο Α δεν είναι και ο ίδιος εντολοδόχος: Θα εφαρμοστεί στο πρόσωπο του η ΠΚ 49, παρ. 2 και θα τιμωρηθεί ως η.α. του ΠΚ 375, παρ. 1, εδ. α (υπεξαίρεση μεγάλης αξίας)

Οριοθέτηση του ΠΚ 49:

Εφαρμόζεται σε ιδιαίτερα προσωπικά στοιχεία, δηλαδή σε όσα σχετίζονται με την ύπαρξη κάποιου ιδιαίτερου καθήκοντος ή μιας εγγυητικής θέσεως στο πρόσωπο του δράστη.

Παράδειγμα προσωπικών στοιχείων που δεν σχετίζονται με την ύπαρξη ιδιαίτερων καθηκόντων ή εγγυήσεων:

ΠΚ 350 εκμετάλλευση πόρνης: Ο Β τελεί το ΠΚ 350 και η Α είναι ηθική αυτουργός. Το έγκλημα του ΠΚ 350 το τελεί μόνο άντρας, πράγμα που συνιστά στοιχείο στενά συνδεδεμένο με το πρόσωπο του δράστη. Δεν σχετίζεται όμως με κάποιο ιδιαίτερο καθήκον. Επομένως η γυναίκα η.α. του ΠΚ 350 δε θα τιμωρηθεί σύμφωνα με το ΠΚ 49, παρ. 1, αλλά με τις διατάξεις ηθικής αυτουργίας.

Η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση του ΠΚ 15 είναι ιδιότητα κατά το ΠΚ 49;

Π.χ. Ο Α προκαλεί στον πατέρα Β την απόφαση να μην διασώσει τον πνιγόμενο γιο του τον Γ.

:Ο Β θα τιμωρηθεί για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως διά παραλείψεως > ΠΚ 15

:Ο Α δεν έχει αυτή την ιδιαίτερη αυτή υποχρέωση. Πως θα τον τιμωρήσουμε;

Κατά την παρ. 1 ή κατά την παρ. 2 του ΠΚ 49;

Ένα θεωρήσουμε ότι η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση του ΠΚ 15 θεμελιώνει το πρώτον της παραλείψεως εφαρμόσουμε την ΠΚ 49, παρ. 1 : Ο Α θα τιμωρηθεί με ποινή ελαττωμένη.

Εάν θεωρήσουμε ότι η νομική υποχρέωση επαυξάνει το αξιόποιο: Διακεκριμένη μορφή του ΠΚ 307:

⇒ Β ανθρωποκτονία εκ προθέσεως

⇒ Α ΠΚ 307

Δεν ισχύει όμως αυτό: Η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση δεν επαυξάνει αλλά θεμελιώνει το αξιόποινο. Ως προς τον ηθικό αυτουργό εφαρμόζεται η παρ. 1 του ΠΚ 49.

Συνέπειες:

➤ Παρ. 1: Οδηγεί απλώς σε δυνητική μείωση της ποινής.

(Ορθότερο θα ήταν να είναι υποχρεωτική > Το άδικο είναι μειωμένο γιατί ελλείπει η προσωπική εκείνη ιδιότητα στο πρόσωπο των συμμετόχων του ΠΚ 46, παρ.1)

Δυνητική μείωση μόνο για τους συμμετόχους του ΠΚ 46, παρ. 1

ΠΚ 47 για τον απλό συνεργό: Υποχρεωτικά ελαττωμένη ποινή σε αντίθεση με το ΠΚ 46.

ΠΚ 83 Λόγοι μείωσης της ποινής. Π.χ. Πράξη φ.α. 5-10 χρόνια (απαιτείται ιδιαίτερη ιδιότητα ή σχέση). ΠΚ 83, περ. 'γ για τον συνεργό 1-6 χρόνια. Πιο αναλυτικά:

Έστω λοιπόν ότι το έγκλημα του φ.α. είναι έγκλημα του ΠΚ 49, παρ. 1. Ο φ.α. τιμωρείται από 5-10 χρόνια. Αν υποθέσουμε ότι ο απλός συνεργός δεν έχει την ιδιαίτερη ιδιότητα. Αν ήταν να επιβληθεί στον συνεργό ποινή 3 χρόνια θα συνυπολογιστεί η έλλειψη ιδιαίτερης ιδιότητας και θα τιμωρηθεί με 1 με χρόνια. Θα μείνουμε στο ίδιο πλαίσιο ποινής (1-6 χρόνια). !Μια φορά επέρχεται η ελαττωμένη ποινή ΠΚ 85.

[Ο Α θέλει να σκοτώσει τον Β. Πυροβολεί εναντίον του και αστοχεί: Απόπειρα ανθρωποκτονίας.

ΠΚ 42 → ΠΚ 83 αντί για ισόβια κάθειρξη 10-20 χρόνια.

Έστω ότι ο Γ, απλός συνεργός στην απόπειρα ανθρωποκτονίας: Απλή συνέργεια σε απόπειρα: 2 λόγοι μείωσης της ποινής:

Π	A. Λόγω της απόπειρας (ΠΚ 42)	] Συρροή λόγων μείωσης της ποινής
Κ	B. Λόγω της απλής συνέργειας (ΠΚ 47)	
8	ΠΚ 85: Δε θα ξαναμειώσουμε το πλαίσιο, αλλά εντός του ήδη μειωμένου πλαισίου θα λάβουμε υπόψιν περαιτέρω λόγους μείωσης.	

A: 15 χρόνια

5 B: 12 χρόνια

Το ίδιο θα συμβεί κι αν συντρέχουν τα ελαφρυντικά του ΠΚ 84:

Π.χ. A: ανθρωποκτονία με μείωση λόγω απόπειρα + μείωση λόγω ελαφρυντικών + απλός συνεργός: πάλι 10-20 χρόνια κατά ΠΚ 83 αλλά λόγω πολλών που συντρέχουν για μείωση της ποινής πλησιάζουμε το κατώτερο όριο φυλάκισης.]

➤ Εφαρμογή της παρ. 2

Π.χ. Ο Α υπάλληλος σε ΔΟΥ: υπεξαίρεση στην υπηρεσία. Την τελεί κατόπιν προτροπής της συζύγου του Β (δεν έχει την ιδιαίτερη ιδιότητα).

Σύμφωνα με την παρ. 2 ο Α τιμωρείται για υπεξαίρεση στην υπηρεσία ΠΚ 258 ενώ η Β θα τιμωρηθεί για απλή υπεξαίρεση του ΠΚ 375 με ποινή ελαττωμένη. => Ισχύει μια πλήρης απόσπαση από την αρχή της περιορισμένης εξαρτήσεως.

! Είναι δυνατόν η ιδιαίτερη ιδιότητα να υπάρχει μόνο στο πρόσωπο του συμμετόχου:

Σε μια ΑΕ ο ταμίας (Τ) υπεξαιρεί τα χρήματα του ταμίου. Τα υπεξαιρεί κατόπιν προτροπής του νόμιμου εκπροσώπου της ΑΕ > Διαχειριστής (Δ) ξένης περιουσίας κατά ΠΚ 375, παρ. 2.

Ο αυτουργός της υπεξαίρεσεως δεν έχει την ιδιαίτερη ιδιότητα του ΠΚ 375, παρ. 2. Τελεί την υπεξαίρεση του ΠΚ 375, παρ. 1 κατόπιν προτροπής του Δ στο πρόσωπο του οποίου υπάρχει η ιδιαίτερη ιδιότητα που επαυξάνει το αξιόποινο.

Εφαρμόζεται η ΠΚ 49, παρ. 2:

- Τ: Θα τιμωρηθεί ως φ.α. πλημμεληματικής υπεξαίρεσεως.
- Δ: Θα τιμωρηθεί για κακουργηματική υπεξαίρεση λόγω του ΠΚ 49, παρ. 2 και 375, παρ. 2 παρόλο που η πράξη του φ.α. δεν είναι κακουργηματική => Εξετάζουμε την ιδιαίτερη ιδιότητα στο πρόσωπο οποιουδήποτε συμμετόχου είτε είναι ο φ.α. είτε ο συμμετοχος.

! Αν η ιδιαίτερη ιδιότητα υπάρχει όχι μόνο στον αυτουργό, αλλά και στο συμμετόχο δεν τίθεται θέμα εφαρμογής του ΠΚ 49:

Π.χ. Όταν ο δικηγόρος εκδίδει επικυρωμένο αντίγραφο θεωρείται ότι έχει την ιδιότητα του υπαλλήλου, συνεπώς θα μιλάγαμε για ψευδή βεβαίωση αν παρατυπούσε.

Ο δικηγόρος Α βεβαιώνει ψευδώς ότι το αντίγραφο που επικυρώνει είναι γνήσιο αντίγραφο του πρωτοτύπου. Στην ψευδή βεβαίωση προβαίνει κατόπιν προτροπής του δικηγόρου Β. Η ιδιότητα του δικηγόρου Α θεμελιώνει γι αυτόν το αξιόποινο. Η ιδιαίτερη αυτή ιδιότητα υπάρχει και στο πρόσωπο αυτό του ηθικού αυτουργού, επομένως δεν θα εφαρμοστεί η ΠΚ 49, παρ. 1 για τον Β και δε θα τιμωρηθεί με ποινή ελαττωμένη. Κι αυτός έχει συναίσθηση του καθήκοντος. (Εξετάζουμε την αυτή ιδιότητα που θεμελιώνει τα αυτά καθήκοντα).

ΘΕΩΡΙΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Το κριτήριο διακρίσεως μεταξύ αυτουργίας και συμμετοχής.

Υ Α
Π Ν
Ο Τ
Κ Ι
Ε Κ
Ι Ε
Μ Ν
Ε Ι
Ν Κ
Ι Η
Κ Θ
Ε Ε
Ω Ρ
Ρ Ι
Ι Α

Αυτουργός είναι όποιος θέλει την πράξη ως δική του, ασχέτως αν την εκτελεί ιδιοχειρώς.

Συμμέτοχος/Συνεργός είναι όποιος θέλει να προκαλέσει-υποστηρίξει ξένη πράξη, ακόμα κι αν αυτή την πράξη την εκτελεί ο ίδιος ιδιοχειρώς.

Ακυρ.Δικ.Γ: Περίπτωση μπανιέρας: Μητέρα Α με εκτός γάμου τέκνο. Η αδερφή της Β έπνιξε το τέκνο στην μπανιέρα κατόπιν προτροπής της Α. Η Β που έπνιξε ιδιοχειρώς το μωρό ήταν συνεργός και αυτουργός ήταν η Α, γιατί η Α ήθελε την πράξη ως δική της, ενώ η Β ήθελε να υποστηρίξει την πράξη της αδερφής της.

Ακυρ.Δικ.Γ.: Περίπτωση Στασίνου: Πράκτορας της ΚGB που σκότωσε στη Δυτ. Γερμανία 2 αντιφρονούντες: Συνελήφθη και καταδικάστηκε ως συνεργός γιατί δεν ήθελε την πράξη ως δική του.

Α Ν
Τ Ι
Κ Ε
Ι Μ
Ε Ν
Ι Ι
Κ Η
Θ Ε
Ω Ρ
Ρ Ι
Ι Α

Αυτουργός αυτός που πραγματώνει την αντικειμενική υπόσταση εν όλω ή εν μέρει (υιοθετείται από τον κώδικα μας).

Αν δεν πραγματώνει τμήμα της ΑΥ είναι συμμέτοχος.

Π.χ. Ο Α μπαίνει στο ξένο σπίτι και αφαιρεί ξένο κινητό. Ο Β τον περιμένει απ' έξω. : Ο Α τελει την ΑΥ της κλοπής ενώ ο Β που δεν την τελει συνεργός.

Συνεργός: Οποιαδήποτε άλλη συνδρομή ή ενέργεια που όμως δεν τελει την ΑΥ ή μέρος αυτής.

Συναυτουργός: Τελούν από κοινού τμήματα της ΑΥ.

Θ Ε
Ω Ρ
Ρ Ι
Ι Α

Για την ακρίβεια στο δίκαιο μας: Διευρυμένη αντικειμενική θεωρία.

Πράξη που πληροί την ΑΥ ή αποτελεί τουλάχιστον αρχή εκτελέσεως:

Π.χ. Ο Α και ο Β θέλουν να μπουν σε ξένο σπίτι και να πάρουν τα κοσμήματα. Ο Α είναι ειδικός στις διαρρήξεις και ο Β είναι ο κλέφτης.

Β: αυτουργός κλοπής

Α: συναυτουργός κλοπής ή συμμέτοχος;

Αν η συμβολή του Α αυτοτελώς τελουμένη θα συνιστούσε απόπειρα του εγκλήματος τον θεωρούμε συναυτουργό.

Το κριτήριο είναι να εξετάσουμε την πράξη αυτοτελώς και να δούμε αν πληροί την ΑΥ ή τουλάχιστον συνιστά απόπειρα του οικείου εγκλήματος.

ΣΥΝΑΥΤΟΥΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΠΕΙΡΑ

Α και Β συναποφασίζουν να ληστέψουν τον Γ. Κατά τη συμφωνία τους ο Α θα ασκήσει την βία και ο Β να ανοίξει το χρηματοκιβώτιο.

Όμως ο Α όταν εισέρχεται συλλαμβάνεται. Ο Β περιμένει απ' έξω.

Α: απόπειρα ληστείας.

Β: είναι κι αυτός αξιόποινος για απόπειρα ληστείας; (Συναυτουργός;)

2 Λύσεις:

Σ Η απόπειρα αρχίζει για όλους τους συναυτουργούς από τη στιγμή που ο ένας από αυτούς τελειώνει την αρχή εκτελέσεως. Ν (Παρόλο που ο Β περίμενε, η Ο αναμονή του αυτή δεν συνιστά Λ αρχή εκτελέσεως).

Ι >Η συμπεριφορά του κάθε Κ συναυτουργού συνιστά Η αντικειμενικοποίηση της συναποφάσεως τους.

Λ Συναυτουργία [Συνεκτέλεση
Υ [Συναπόφαση
(Κοινός δόλος)

Σ ⇒ Η συμπεριφορά του Α Η καταλογίζεται ως αρχή εκτελέσεως και για τον Β.

Δ Θα πρέπει να ερευνάται αυτοτελώς Ι για κάθε συμμετέχοντα αν η Α συμπεριφορά του συνιστά απόπειρα.

Κ >Συμβατή με την τυπική Ρ αντικειμενική θεωρία (εξετάζουμε Ι αυτοτελώς την πράξη του κάθε Ν συμπράττοντος προσώπου). Ο

Υ Π.χ. Ενώ ο Β σπάει το λουκέτο, ο Α Σ εισέρχεται και ξυλοκοπεί τον Γ, Α αλλά τους συλλαμβάνουν. Αυτοτελώς η συμπεριφορά του καθενός είναι αρχή εκτελέσεως.

Λ
Υ
Σ
Η